

KIERUNEK ŚLĄSKIE 3.0

Program Rozwoju Wewnętrznego Województwa Śląskiego do 2030

Inicjatywa strategiczna

25 listopada 2015

Wstęp

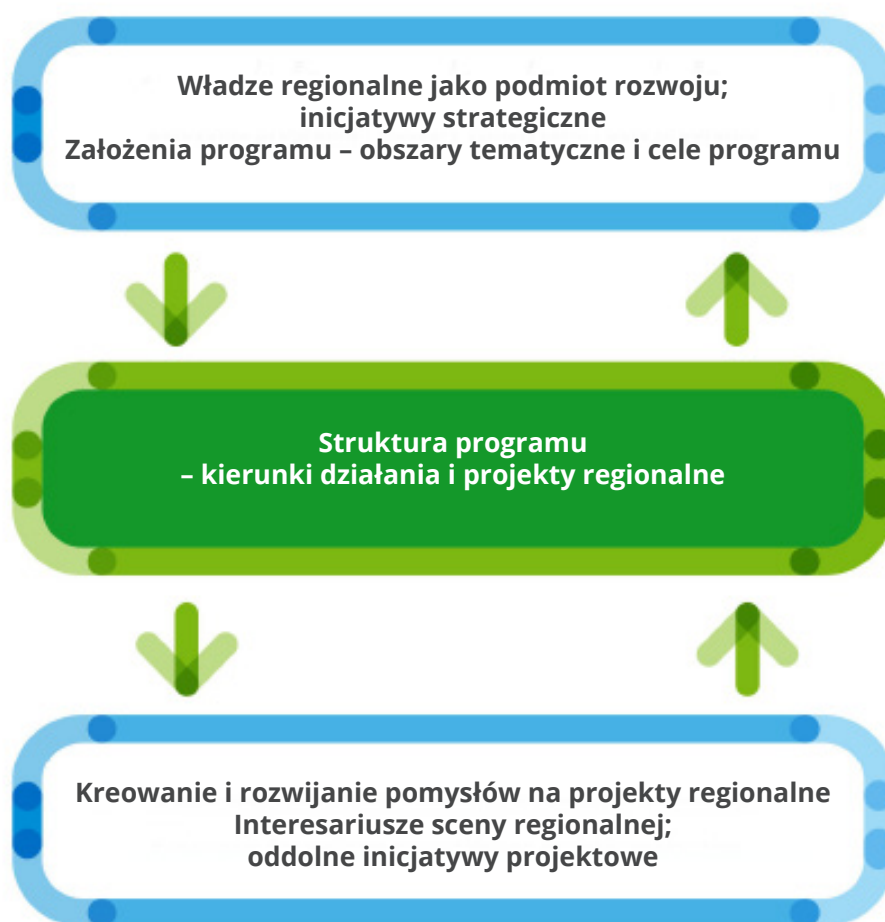
Myślą przewodnią i generalną ideą „Programu Rozwoju Wewnętrznego Województwa Śląskiego do 2030” jest stworzenie spójnego dokumentu według formuły „region dla regionu”. Rozwój województwa w takim ujęciu oznacza pójście drogą rozwoju opartego o wewnętrzne potencjały i atuty wyróżniające region. Chodzi o rozwój organizowany oddolnie, ukierunkowany na uczenie się i kreowanie nowych specjalności. Punktem ciężkości Programu „Kierunek Śląskie 3.0” będą projekty regionalne. Za projekty regionalne uznaje się zarówno te, których bezpośrednim podmiotem jest Zarząd Województwa Śląskiego jako podmiot polityki rozwoju i zarządzania regionem, jak i projekty postulowane przez środowiska biznesu, nauki, kultury, administracji i organizacji społecznych.

Program wykracza poza ramy tematyczne i czasowe perspektywy finansowej Unii Europejskiej 2020. Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 oraz programy krajowe stanowiąc będą jedno ze źródeł finansowania realizacji Programu „Kierunek Śląskie 3.0”. Środki na realizację Programu pochodzić mogą zarówno ze środków budżetu Samorządu Województwa, jak i źródeł zewnętrznych.

Dokument powstaje w wyniku toczącego się w regionie dialogu dotyczącego nowych perspektyw rozwojowych województwa w kontekście zmian struktury gospodarczej i związanych z nimi wyzwań. Program „Kierunek Śląskie 3.0” stanie się wypadkową wizji rozwoju prezentowaną przez władze województwa oraz oddolnych inicjatyw projektowych zgłaszanych przez środowiska gospodarcze, naukowe i biznesowe. Zapisy dokumentu stanowią podstawę dalszego dialogu o przyszłości regionu, umożliwiającego włączanie szeroko pojętych środowisk i mieszkańców w partycypacyjny model rozwoju.

Program korzysta z ustaleń takich dokumentów jak „Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”, dziedzinowe strategie i programy Województwa Śląskiego („Strategia Rozwoju Kultury w województwie śląskim na lata 2006-2020”, „Strategia Rozwoju Sportu w Województwie Śląskim do roku 2020”, „Strategia Ochrony Przyrody Województwa Śląskiego do roku 2030” itp.), „Program Rozwoju Technologii Województwa Śląskiego na lata 2010-2020”, „Regionalna Strategia Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020”, „Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020” oraz z dokumentów „Regionalna Polityka Miejska Województwa Śląskiego”, projekt Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego „Plan 2020+”, Mandat negocjacyjny Województwa Śląskiego.

Zasada konstrukcyjna Programu „Kierunek Śląskie 3.0”

I. Diagnoza i obszary wsparcia

Województwo śląskie pozostaje jednym z motorów napędowych gospodarki polskiej. Posiada pozycję silnego ośrodka naukowego charakteryzującego się znaczną koncentracją kadry naukowej oraz dużą liczbą instytucji badawczo-rozwojowych. Do ważnych atutów rozwojowych województwa śląskiego zalicza się znaczącą pozycję przemysłu w strukturze gospodarki, rozwój technologii informacyjnych i komunikacyjnych, a także energetyki, medycyny, motoryzacji, przemysłów ochrony środowiska, tj. branż wykorzystujących i kreujących nowe technologie.

Należy również podkreślić znaczenie dla rozwoju regionu prężnie rozwijającego się sektora nowoczesnych usług biznesowych, którego podmioty realizują coraz bardziej złożone procesy.

Ze względu na istniejące wyposażenie infrastrukturalne oraz dużą gęstość zaludnienia i lokalizacji przemysłu w regionie, województwo śląskie jest doskonałym zapleczem dla testowania i wdrażania rozwiązań innowacyjnych, a także dla nowoczesnych rozwiązań w zakresie ochrony środowiska, energetyki czy medycyny.

Choć województwo posiada atuty przemawiające za atrakcyjnością inwestycyjną regionu, musi zmierzyć się również z problemami, które hamują rozwój społeczno-gospodarczy.

Udział w dochodach sektora finansów publicznych województwa śląskiego z roku na rok spada. W 2004 r. udział ten wynosił 11,1%, tymczasem w 2011 r. 9,21%. Spada również łączny dochód sektora finansów publicznych per capita województwa w relacji do średniej krajowej. Po województwie podlaskim jest to najwyższy spadek procentowy w kraju (o 13%). Świadczy to o słabnącym potencjale finansowym jednostek samorządu województwa śląskiego.

Wartość produktu krajowego brutto (PKB) w przeliczeniu na mieszkańca utrzymuje tendencję rosnącą od 2000 roku zarówno w kraju, jak i w województwie śląskim. Jednak pod względem tempa przyrostu PKB per capita województwo śląskie jest dopiero na 9 miejscu wśród województw (wyprzedzone przez województwa: dolnośląskie, łódzkie, mazowieckie, małopolskie, podkarpackie, wielkopolskie, lubelskie i pomorskie). Nie najwyższe tempo wzrostu PKB w liczbach bezwzględnych powoduje, że udział województwa śląskiego w krajowym PKB ulega zmniejszeniu – w roku 2012 w porównaniu do roku 2000 zmniejszył się o ok. 0,75 pkt. proc. Jednym z najbardziej dotkliwych problemów województwa śląskiego jest pogarszająca się sytuacja demograficzna. Analizując dane z lat 2000-2013, zanotowano spadek liczby mieszkańców o 3,4%. Ta negatywna tendencja będzie się pogłębiała, o czym świadczy prognoza demograficzna.

Zgodnie z przewidywaniami do roku 2050 liczba ludności zmniejszy się we wszystkich województwach, natomiast w województwie śląskim spadek ten wyniesie aż 20%.

Poziom nakładów wewnętrznych na B+R ogółem plasuje województwo śląskie wśród trzech województw o największym potencjale naukowo-technicznym. Jednak porównując poziom nakładów w ujęciu na 1 mieszkańca i w relacji do PKB, można dostrzec, że poziom nakładów nie wyczerpuje całości potencjału rozwojowego regionu (wskaźnik nakładów wewnętrznych na B+R do PKB w 2012 r. wyniósł 0,63%).

Pomimo tendencji spadkowej w latach 2002-2012 i niewielkim wzroście w roku 2013 emisji zanieczyszczeń pyłowych w województwie śląskim, region wciąż wytwarza najwięcej tego typu emisji na tle całego kraju (21,4% emisji krajowej w roku 2013). Duży stopień uprzemysłowienia województwa śląskiego, a także długotrwała działalność przemysłów silnie wpływających na środowisko i przestrzeń są główną przyczyną zanieczyszczenia środowiska dużą ilością odpadów wytworzonych i nagromadzonych w regionie.

Kryzys branży węgla kamiennego przyczynia się do pogłębiania niekorzystnych zjawisk społecznych, które w chwili obecnej mogą być jedynie zdiagnozowane w ograniczonym zakresie. Najważniejszym z takich zjawisk, wysoce niekorzystnym, jest przewidywany wzrost bezrobocia w regionie, którego źródłem może być z jednej strony odejście z górnictwa części obecnie zatrudnionych, a z drugiej brak możliwości absorpcji osób wchodzących na rynek pracy.

II. Obszary tematyczne i cele rozwoju wewnętrznego

Program osadzony jest na propozycji pięciu kluczowych obszarów tematycznych:

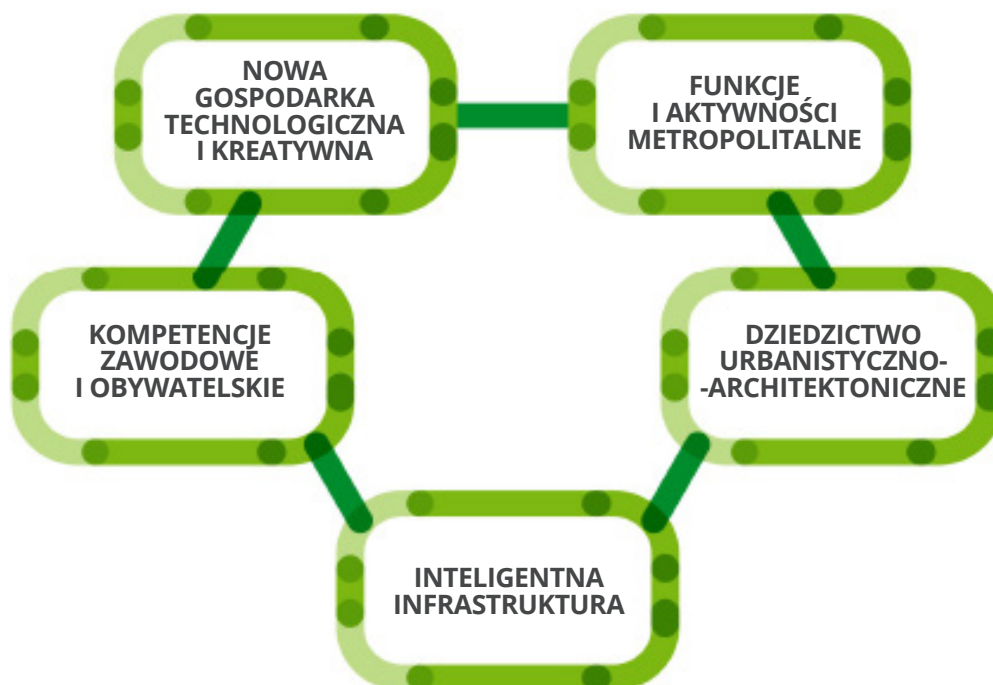
- Obszar tematyczny 1.** Aktywność przedsiębiorcza i innowacje na rzecz nowej gospodarki.
- Obszar tematyczny 2.** Rewitalizacja przestrzeni miejskich i obszarów przemysłowych.
- Obszar tematyczny 3.** Infrastruktura transportowa, zielona i nowa energetyka.
- Obszar tematyczny 4.** Kompetencje zawodowe, aktywność obywatelska i innowacje społeczne.
- Obszar tematyczny 5.** Metropolizacja Aglomeracji Górnośląskiej w powiązaniu z pozostałymi aglomeracjami województwa śląskiego

Podstawą sformułowania kluczowych obszarów tematycznych była diagnoza dotychczasowego rozwoju województwa i założenia programowe zawarte w dokumencie „Założenia Programu Reindustrializacji w obszarze województwa śląskiego” (Katowice, maj 2015), uzupełniona o propozycje programowe Regionalnej Izby Gospodarczej w Katowicach, Grupy Medialnej PTWP związanej z województwem śląskim oraz ważnymi dla tego regionu branżami gospodarki polskiej oraz dokument Rady Społecznej przy Arcybiskupie Katowickim „O przebudowę Górnego Śląska”.

Pięć kluczowych obszarów tematycznych organizuje rozwój województwa zogniskowany z jednej strony na gospodarce technologicznej i gospodarce kreatywnej województwa oraz na wspieraniu funkcji i aktywności przyspieszających proces metropolizacji regionu. Z drugiej strony będzie to rozwój regionu zakotwiczony na triadzie potencjałów rozwojowych. Pierwszy z nich stanowią wysokie kompetencje profesjonalne i obywatelskie, czyli w istocie potencjał intelektualny regionu. Drugim potencjałem staną się systemy inteligentnej infrastruktury będące w trakcie rozbudowy. Trzecim składnikiem triady potencjałów rozwoju regionu jest jego kapitał kulturowy, a w szczególności dziedzictwo urbanistycznoarchitektoniczne i industrialne miast oraz dobra i instytucje kultury.

Droga rozwoju wewnętrznego województwa ma szansę być nadal uzupełniana obecnością w regionie korporacji międzynarodowych i realizowanymi przez nie bezpośrednimi inwestycjami zagranicznymi. W logice programu rozwoju wewnętrznego Program „Kierunek Śląskie 3.0” biznes międzynarodowy oraz bezpośrednie inwestycje zagraniczne są traktowane jako zewnętrzne czynniki i środki finansowania rozwoju regionu.

Model Rozwoju Wewnętrznego Województwa Śląskiego

Obszar tematyczny 1 „Aktywność przedsiębiorcza i innowacje na rzecz nowej gospodarki” skupia uwagę na sektorze technologicznym i sektorze kreatywnym jako dwóch filarach tworzącej się nowej gospodarki. W centrum tego obszaru tematycznego znajdują się rodzime innowacyjne przedsiębiorstwa i już istniejące specjalizacje regionalne wzmacniające konkurencyjność międzynarodową gospodarki regionalnej, inteligentne specjalizacje województwa ustalone dla nowej perspektywy strategicznej i finansowej Unii Europejskiej oraz załączki nowych specjalizacji dywersyfikujących strukturę gospodarczą województwa. W procesie uczenia się i budowania nowych specjalizacji znajdują się branże spotkań i eventów, designu, nowoczesnych usług biznesowych, nowej turystyki oraz branż spędzania czasu wolnego.

Obszar tematyczny 2 „Rewitalizacja przestrzeni miejskich i obszarów przemysłowych” koncentruje projekty i działania na zachowaniu i zagospodarowaniu materialnego dziedzictwa urbanistyczno-architektonicznego oraz na zagnieżdżaniu nowych aktywności na terenach typu brownfield twórczo wykorzystujących bogactwo postindustrialne. Dziedzictwo urbanistyczno-architektoniczne i postindustrialne stanie się atutem wyróżniającym regionu, jeśli posłuży do przygotowania atrakcyjnych warunków i ofert inwestycyjnych. Rewitalizacja przestrzeni miejskich i postindustrialnych otwiera nowe przestrzenie życia oraz aktywności gospodarczej w wymiarze reindustrializacji i nowych specjalizacji usługowych. Finalnie powinno to prowadzić do rekompozycji struktur miejskich i tkanki gospodarczej najsilniej zurbanizowanych przestrzeni województwa.

Obszar tematyczny 3 „Infrastruktura transportowa, zielona i nowa energetyka” odnosi się do nowej generacji wymienionych infrastruktur niezbędnych dla budowania nowej gospodarki i metropolizacji regionu. W części odnoszącej się do infrastruktury transportowej koncentruje się na szybkich połączeniach kolejowych wewnątrz województwa. W połączeniu z regionalnymi centrami przesiadkowymi zwiększy stopień mobilności mieszkańców oraz doprowadzi do zrównoważenia transportu publicznego i indywidualnego. Nowa energetyka oparta na odnawialnych źródłach energii stanie się podstawą wysokiej efektywności energetycznej struktur gospodarczych i osadniczych regionu oraz umożliwi szybki rozwój niskoemisyjnego transportu. Infrastruktura zielona pozwoli na utrzymanie równowagi ekosystemu i bioróżnorodności w przyrodzie regionu. Duże tereny leśne i kompleksy zieleni staną się atutem regionu poprzez ich rekreacyjne zagospodarowanie. W warunkach województwa wymagane jest stworzenie infrastruktury ochrony przyrody i krajobrazów otwartego i zurbanizowanego. Przyroda i krajobraz będą traktowane jako wyznacznik tożsamości regionu na równi z dziedzictwem kulturowym i postindustrialnym.

Obszar tematyczny 4 „Kompetencje zawodowe, aktywność obywatelska i innowacje społeczne” skupiać się będzie na wysokiej jakości wszechstronnej edukacji szkolnej i pozaszkolnej również utalentowanych dzieci i młodzieży w powiązaniu ze wzrostem kompetencji edukacyjnych i pedagogicznych kadry nauczycieli. Zagadnieniem kompleksem będzie silniejsze wpisanie się sektora wyższego regionu w europejską przestrzeń projektów edukacyjnych i naukowych. W dziedzinie aktywności obywatelskiej i w procesie rodzenia się innowacji społecznych wielką rolę do spełnienia mają liderzy społeczni. W tym obszarze tematycznym mieści się budowanie więzi społecznych na terenach intensywnej suburbanizacji oraz specjalistyczne usługi dla ludzi starszych z zakresu podtrzymywania aktywności życiowej.

Obszar tematyczny 5 „Metropolizacja Aglomeracji Górnośląskiej w powiązaniu z pozostałymi aglomeracjami województwa śląskiego” powinien być postrzegany jako biegun rozwoju województwa i sposób na jego umiędzynarodowienie i umocnienie jego rozpoznawalności w przestrzeni europejskiej i globalnej. Problematyka tego obszaru koncentruje się na procesach metropolizacji Górnośląskiego Obszaru Funkcjonalnego w powiązaniu z pozostałymi aglomeracjami regionu (aglomeracją bielską, częstochowską i rybnicką). Priorytetowe dla tego obszaru tematycznego jest stworzenie przestrzeni metropolitalnych w szczególności metropolitalnych stref kultury, nauki i biznesu oraz kształtowanie centrów specjalistycznych usług. Równolegle niezbędne jest nastawienie na rozwój metropolitalnego transportu szynowego i drogowego, wzmocnienie infrastruktury gospodarki wodnej i systemu wodno-ściekowego w zlewniach głównych rzek oraz metropolitalnej gospodarki odpadowej.

Program „Kierunek Śląskie 3.0” zawiera cel generalny oraz pięć celów szczegółowych odpowiednio do wyznaczonych w programie obszarów tematycznych.

Cel generalny

Rozwój województwa w tempie zapewniającym podniesienie jakości życia poszczególnych grup społecznych oraz obecność regionu w gronie województw kształtujących rozwój cywilizacyjny Polski XXI wieku

Cele szczegółowe

CS1. Wysokie specjalizacje rodzimych przedsiębiorstw ze szczególnym uwzględnieniem mikro i małych firm mających zdolności przekształcania się w silny, zróżnicowany branżowo sektor przedsiębiorstw średniej wielkości.

C S 2. Strefy ożywienia gospodarczego i odrodzona tkanka społeczna miast, w tym miast przemysłowych z występującymi na ich obszarze terenami po zlikwidowanych przedsiębiorstwach różnych branż.

CS3. Zwiększony poziom integracji wewnętrznej województwa zapewniony rozbudowaną infrastrukturą i usługami transportowymi, zielonej infrastruktury oraz nowej energetyki.

CS4. Rynek pracy województwa oparty na kreatywnej edukacji na wszystkich poziomach szkolnictwa i innowacjach społecznych rodzących się w dialogu między sektorami publicznym, prywatnym i obywatelskim.

C S 5 . Atrakcyjne przestrzenie publiczne, biznesowe i rezydencjalne, w tym powstanie sieci inteligentnych oraz kreatywnych dzielnic w miastach metropolizującej się Aglomeracji Górnośląskiej i jej obszarze funkcjonalnym.

III. Kierunki działań i projekty regionalne

Program rozwoju wewnętrznego województwa „Kierunek Śląskie 3.0” jest wynikiem godzenia ze sobą i skoordynowania dwóch podejść. Pierwszym jest podejście „od góry” inicjowane przez władze regionalne jako podmiot polityki rozwoju i zarządzania regionem. Drugie podejście - „od dołu” wypełniają oddolne inicjatywy projektowe interesariuszy sceny regionalnej: biznesu, nauki, kultury, samorządów lokalnych. Skoordynowanie wymienionych podejść pozwoliło na określenie spójnego zbioru kierunków działań. Natomiast zamieszczone poniżej projekty regionalne stanowią pakiet propozycji inicjujących kolejny etap prac nad programem „Kierunek Śląskie 3.0”, który umożliwi wygenerowanie kolejnych projektów regionalnych (w tym w szczególności projektów biznesowych, rewitalizacyjnych, infrastrukturalnych, kulturalnych, edukacyjnych oraz metropolizacyjnych) w procesie dialogu społecznego z mieszkańcami województwa.

III.1 OBSZAR TEMATYCZNY: AKTYWNOŚĆ PRZEDSIĘBIORCZA I INNOWACJE NA RZECZ NOWEJ GOSPODARKI

Kierunek działania: **Rozwój przedsiębiorczości i wsparcie konkurencyjności rodzimych przedsiębiorstw**

W ramach kierunku przewidziano wsparcie osób rozpoczynających prowadzenie działalności gospodarczej, start-upów, nowo utworzonych, ale również już funkcjonujących przedsiębiorstw, w tym szczególnie rodzinnych. Działania te mają na celu podniesienie konkurencyjności przedsiębiorstw, w tym poprzez doradztwo prawne, finansowe oraz związane z zarządzaniem nimi. W ramach kierunku przewiduje się również aktywizację osób bezrobotnych poprzez doradztwo, wsparcie finansowe na start, testowanie pomysłów w ramach programów inkubacji oraz realizację programu stażowego. Regionalny system wsparcia przedsiębiorczości obejmuje ponadto wsparcie doradcze dla firm w fazierozwoju, przekształcenia lub wchodzenia na giełdę, a także wsparcie procesów komercjalizacji i własności intelektualnej. Zakładane efekty projektu to między innymi zwiększenie przeżywalności młodych firm w pierwszych 3 latach działalności, zmniejszenie bezrobocia w regionie (tworzenie miejsc pracy dla siebie przez przedsiębiorców i w dłuższej perspektywie wchodzenie przez nich w rolę pracodawcy), podniesienie współczynnika udziału młodych ludzi prowadzących własne przedsiębiorstwa w sektorze MŚP w regionie, zatrzymanie młodych ludzi w regionie, przyciąganie ciekawych pomysłów na biznes z innych regionów, pomoc w absorpcji siły roboczej na rynek pracy w związku z restrukturyzacją zatrudnienia w przemyśle ciężkim regionu oraz pomoc w planowaniu i realizacji działań dotyczących ekspansji międzynarodowej firm.

Kierunek działania: **Rozwój gospodarki technologicznej**

Działania podejmowane w ramach kierunku będą koncentrowały się na wsparciu wyłonionych regionalnych specjalizacji i procesów przedsiębiorczego odkrywania niszowych działalności i technologii. Wspierane będą inicjatywy ukierunkowane na sieciowanie, generowanie nowej wiedzy oraz organizowanie dialogu i konsorcjów projektowych wokół kluczowych tematów rozwojowych. Istotnym priorytetem powinna być transformacja silnych specjalizacji gospodarczych w oparciu o wykorzystanie nowych technologii i wyników prac badawczo-rozwojowych. Istotne będzie również kompleksowe wsparcie firm innowacyjnych na różnych etapach „od pomysłu do rynku” – czyli począwszy od prac badawczych i rozwojowych (prototyp/demonstrator), poprzez badania rynkowe, certyfikację produktów lub technologii, niezbędne inwestycje związane z uruchomieniem nowej produkcji, aż po promocję wejścia na rynek zagraniczny.

Kierunek działania: **Budowa gospodarki kreatywnej**

Działania podejmowane w ramach kierunku będą się koncentrowały na wsparciu aktywności na styku technologii, sztuki i biznesu, bazujących na różnych formach własności intelektualnej (dziełach autorskich, patentach, wzorach użytkowych oraz znakach towarowych). Podstawą budowania gospodarki kreatywnej jest innowacja i kreatywność artystyczno-kulturalna, kreatywność naukowotechnologiczna oraz kreatywność biznesowa twórców, grup badawczych i środowisk gospodarczych. Wsparcie w ramach budowania gospodarki kreatywnej skierowane będzie zatem na działalność taką jak przemysły kreatywne (sztuki wizualne, performatywne, media audiowizualne, działalność wydawnicza i media drukowane, nowe media, wzornictwo, kreatywne usługi architektoniczne, reklamowe, kulturalne, sztuka i rzemiosło artystyczne), przemysł kultury, przemysł treści, w tym treści cyfrowej. Istotne będzie również wzmocnienie procesów w gospodarce kreatywnej od etapu generowania nowych idei, projektów i innowacji poprzez przełożenie twórczych aktywności na produkty kulturalne i ich sprzedaż wspomaganą produktami i usługami komplementarnymi umożliwiającymi odbiór wydarzeń i produktów kulturalnych. Natomiast połączenie działalności przedsiębiorstw ze wzornictwem, sztukami performatywnymi, wizualnymi oraz nowymi mediami pozwoli na zwiększenie obrotów zarówno w sektorze produkcji, jak i usług.

Projekty inicjalne:

PROJEKT 1: Utworzenie Funduszu Proinnowacyjnego

Celem funduszu będzie:

- a. dokonywanie inwestycji i wsparcie w rozwoju firm z województwa śląskiego,
- b. wzrost efektywności finansowania przedsiębiorstw ze środków publicznych - wsparcie zewnętrznych źródeł finansowania przedsiębiorstw i połączenie finansowania firm kapitałem publicznym z kapitałem prywatnym. Fundusz inwestować będzie tylko w firmy, które mają/ będą miały siedzibę na terenie województwa śląskiego. Fundusz proinnowacyjny składać się będzie zatem z funduszu dotacji dla MŚP. Projekt zakłada wspieranie rozwoju MŚP w fazie rozwoju oraz rozbudowy funduszy gwarancji kredytowych oraz funduszy wysokiego ryzyka.

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA – rola koordynująca

REALIZATOR – Śląskie Centrum Przedsiębiorczości i/lub Fundusz Górnośląski w powiązaniu z ośrodkami innowacji z regionu, w tym uczelniami i ich jednostkami odpowiedzialnymi za komercjalizację technologii

PROJEKT 2: Regionalny System Wsparcia Przedsiębiorczości

W ramach projektu przewidziano działania mające na celu doradztwo dla osób rozpoczynających prowadzenie działalności gospodarczej, start-upów, nowo utworzonych, ale również już funkcjonujących przedsiębiorstw, w tym szczególnie rodzinnych. Działania te mają na celu podniesienie ich konkurencyjności, w tym poprzez doradztwo prawne, finansowe oraz związane z zarządzaniem przedsiębiorstwem. W ramach projektu przewiduje się również stworzenie modelu wsparcia projektów dla start-upów obejmującego

uruchomienie platformy e-learningowej służącej edukacji, komunikacji, selekcji i oceny pomysłów biznesowych w regionie. Ważnym elementem jest również aktywizacja osób bezrobotnych i początkujących przedsiębiorców, wsparcie finansowe na start, testowanie pomysłów w ramach programów inkubacji oraz realizację programu stażowego. Ponadto planowane jest przygotowanie i realizacja programu rozwoju dla nowo powstałych firm. Regionalny system wsparcia przedsiębiorczości obejmuje ponadto wsparcie doradcze dla firm w fazie rozwoju, przekształcenia lub wchodzenia na giełdę, a także wsparcie procesów komercjalizacji i własności intelektualnej.

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA – rola koordynująca

REALIZATOR – Inkubatory przedsiębiorczości, instytucje otoczenia biznesu/uczelnie

PROJEKT 3: Regionalne Centrum PPP

Przedmiotem projektu jest uruchomienie Regionalnego Centrum Partnerstwa Publiczno-Prywatnego obsługującego strony zamierzające realizować projekty w formule PPP. Centrum skupiać będzie kancelarie prawne, biura księgowo i doradztwa podatkowego, biura inżynierskie i projektowe, uczelnie wyższe i instytucje otoczenia biznesu dla promowania idei PPP oraz budowania i rozwoju rynku PPP w województwie śląskim. Efektem współpracy w ramach Regionalnego Centrum jest wykreowanie innowacyjnych, zestandaryzowanych i kompleksowych usług doradczych kierowanych przez uczestników Centrum zarówno do przedstawicieli sektora publicznego (partnerów publicznych), jak i sektora biznesu (partnerów prywatnych), transfer i adaptacja innowacyjnych rozwiązań wykorzystywanych w realizacji projektów PPP, promocja tej formy współpracy oraz usług w oparciu o potencjał śląskich przedsiębiorstw zaangażowanych w przygotowywanie, obsługę i monitorowanie strategicznych projektów realizowanych w formule partnerstwa publiczno-prywatnego. Ilość środków unijnych w perspektywie 2014-2020 oraz dosyć trudna sytuacja wielu samorządów może spowodować, iż dużą część środków przeznaczonych na rozwój regionu śląskiego będziemy zmuszeni zwrócić, dlatego też powołanie Regionalnego Centrum PPP RIG ma za zadanie wsparcie wszelkich działań sektora publicznego i prywatnego, tak aby formuła PPP była wykorzystywana efektywniej i w największym możliwym stopniu.

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA – rola koordynująca

REALIZATOR – Regionalna Izba Gospodarcza w Katowicach, samorządy, instytucje otoczenia biznesu, uczelnie, samorządy, kancelarie prawne, kancelarie podatkowe

PROJEKT 4: Sieć Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych w procesie przedsiębiorczego odkrywania

Realizacja projektu jest związana z wypełnianiem przez Samorząd Województwa Śląskiego zadania, jakim jest prowadzenie polityki rozwoju województwa, na którą składa się wspieranie rozwoju nauki i współpracy między sferą nauki i gospodarki, popieranie postępu technologicznego oraz innowacji. W ramach projektu planowane jest upowszechnianie wiedzy oraz instrumentów, tj. skutecznych modeli komercjalizacji technologii przedsiębiorstwom, rozpowszechnienie raportów specjalistycznych opracowanych przez obserwatoria technologiczne dot. dostępnych technologii i możliwości współpracy B+R

i innowacyjnej. Projekt ma na celu zwiększenie wiedzy i skłonności przedsiębiorstw do podejmowania działalności B+R i innowacyjnej poprzez współpracę w ramach regionalnego ekosystemu innowacji wynikającego z Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020 z instytucjami naukowo-badawczymi, instytucjami otoczenia biznesu oraz Samorządem Województwa Śląskiego odpowiedzialnym za tworzenie i rozwój regionalnego ekosystemu innowacji w województwie śląskim.

REALIZATOR/ KOORDYNATOR: Samorząd Województwa we współpracy z instytucjami otoczenia biznesu, uczelniami oraz instytucjami badawczymi

PROJEKT 5: SPIN – Przestrzeń Kreatywnego Biznesu

Celem projektu jest stworzenie ogólnouczelnianego, biznesowego centrum kreatywności i prototypowania nowych technologii poprzez zintegrowanie i rozwój już istniejących inicjatyw uczelni śląskich oraz instytucji otoczenia biznesu. W ramach przedsięwzięcia planuje się stworzenie miejsca do działania i myślenia kreatywnego w zakresie produktów, usług i innowacji kreowanych przez studentów, doktorantów, pracowników naukowych, firm oraz mieszkańców województwa śląskiego oraz stworzenie przestrzeni umożliwiającej tworzenie prototypów usług i produktów. Projekt przewiduje realizację 4 modułów: Przestrzeń Kreatywna, SPIN Business Inkubator, Co-working, Science cafe oraz Prototyping centre. Efektem zrealizowanego przedsięwzięcia będzie wzrost inkubowanych i wspartych pomysłów biznesowych typu spin-off oraz spin-out opartych na własnościach przemysłowych tworzonych w śląskich uczelniach.

REALIZATOR/ KOORDYNATOR: Uczelnie, instytuty badawcze, instytucje otoczenia biznesu

PROJEKT 6:

PROJEKT 7:

III.2 OBSZAR TEMATYCZNY: REWITALIZACJA PRZESTRZENI MIEJSKICH I OBSZARÓW POPRZEMYSŁOWYCH

Kierunek działania: **Podniesienie jakości i uatrakcyjnienie obszarów zdegradowanej zabudowy**

Działania podejmowane w ramach kierunku będą się koncentrowały na zachowaniu i zagospodarowaniu materialnego dziedzictwa urbanistyczno-architektonicznego regionu, rewaloryzacji dzielnic śródmiejskich, współczesnych osiedli mieszkaniowych, osiedli patronackich oraz innych terenów zdegradowanej zabudowy. Efektem podejmowanych działań powinno być wykreowanie nowych funkcji i aktywności w historycznych obiektach i układach urbanistycznych oraz przywrócenie poczucia wartości i godności mieszkańcom zdegradowanych obszarów. W ramach kierunku będą reali-

zowane działania związane z waloryzacją obszarów zdegradowanej zabudowy wg jednolitych kryteriów. Dzięki temu możliwa będzie koncentracja aktywności na terenach o największej skali degradacji.

Kierunek działania: **Wsparcie nowych aktywności na obszarach zdegradowanych**

Działania w ramach kierunku zogniskowane będą na gospodarczym ożywieniu zdegradowanych obszarów. Efektem podejmowanych działań powinno być wykreowanie nowych funkcji i aktywności. Promowanie terenów zdegradowanych jako miejsca inwestycji wśród potencjalnych inwestorów powinno być poprzedzone ich szczegółową inwentaryzacją w celu przekonania się o skali zjawiska w ujęciu przestrzennym, środowiskowym i gospodarczym. W tym celu powinien zostać stworzony rejestr obiektów przemysłowych i terenów zdegradowanych. Celem działań jest również stworzenie oferty inwestycyjnej dot. terenów zrewitalizowanych i jej promocja oraz upowszechnienie dostępnej, publicznej regionalnej bazy danych o terenach przemysłowych oraz prowadzonej na nich działalności.

Kierunek działania: **Wsparcie aktywizacji społeczności lokalnych na terenach rewitalizowanych**

Działania podejmowane w ramach kierunku będą się koncentrowały na przeciwdziałaniu marginalizacji i wykluczeniu społeczności lokalnych zamieszkujących tereny zdegradowane. Celem działań będzie przywrócenie poczucia wartości i godności mieszkańców poprzez ich aktywizację społeczną i zawodową. Włączenie mieszkańców w kompleksowe działania na rzecz rewitalizacji będzie odbywało się poprzez mikrofinansowanie inicjatyw i innowacji liderских grup społecznych w dzielnicach miast postindustrialnych zagrożonych wykluczeniem społecznym, budowanie więzi społecznych na obszarach intensywnej suburbanizacji, kreowanie centrów społecznościowych z udziałem lokalnych ośrodków integracji (szkoła, dom kultury, parafia) oraz wsparcie działań podmiotów publicznych i społecznych na rzecz ochrony dzieci i młodzieży przed negatywnymi skutkami środowiskowego bezrobocia i marginalizacji.

PROJEKTY INICJALNE:

PROJEKT 1: System ostrzegania o skutkach eksploatacji górniczej

W ramach projektu zostanie opracowany system umożliwiający wykorzystanie i kontrolę istniejących danych numerycznych do prognozowania deformacji terenu górniczego. Zgromadzoną bazę danych można będzie wykorzystać do obliczania zasobów, powierzchni, objętości, sporządzania raportów parcel spełniających dane kryteria, wykonywania dwu i trójwymiarowych wykresów parametrów deformacji terenu po-

wstałych w wyniku eksploatacji górniczej. Jednocześnie projekt zakłada stworzenie systemu ostrzegania o skutkach eksploatacji górniczej dla mieszkańców regionu.
KOORDYNATOR/REALIZATOR - Wojewoda Śląski, WUG, samorządy lokalne

PROJEKT 2: Rozbudowa narzędzi służących waloryzacji obszarów o dużej koncentracji zdegradowanej zabudowy

Promowanie terenów zdegradowanych jako miejsca inwestycji wśród potencjalnych inwestorów powinno być poprzedzone ich szczegółową inwentaryzacją w celu przekonania się o skali zjawiska w ujęciu przestrzennym, środowiskowym i gospodarczym. W celu ich waloryzacji powinien zostać stworzony rejestr obiektów przemysłowych i obszarów zdegradowanych wg jednolitych kryteriów. W ramach programu opracowany zostanie system waloryzacji terenów pod kątem ich potencjału dla realizacji różnych funkcji. Dzięki temu możliwa jest optymalizacja działań poprzez koncentrację dostępnych środków finansowych na terenach o największej skali degradacji.

KOORDYNATOR/REALIZATOR - Samorząd Województwa

PROJEKT 3: Utworzenie Funduszu Rewitalizacyjnego

Istotnym celem działań jest wsparcie nowych aktywności na terenach zdegradowanych. Wsparcie będzie realizowane przy wykorzystaniu środków utworzonego Funduszu Rewitalizacyjnego. W ramach działań przewidzianych w projekcie zostanie wybrany operator zarządzający gruntami i nieruchomościami wymagającymi rewitalizacji, które zostały nabyte przez Fundusz. Celem działań Funduszu jest zarówno nabycie nieruchomości przeznaczonych do rewitalizacji, jak i przygotowanie oferty inwestycyjnej. Konieczne będzie w tym wypadku połączenie działań na rzecz rewitalizacji oraz integracji wkładu instytucji działających na różnych poziomach i formach organizacyjnych. Aktywizacja obszarów miejskich wymaga czynnej współpracy partnerów lokalnych – władz publicznych, związków i organizacji społecznych, gospodarczych, pozarządowych, grup mieszkańców i instytucji lokalnych. Zarząd Województwa wspierać będzie wszelkie procesy ukierunkowane na realizację miejscowych inicjatyw z zakresu infrastruktury technicznej, turystycznej, kulturalnej i społecznej, a także infrastruktury służącej rozwojowi gospodarczemu. Rewitalizacja przestrzeni miejskiej – ściśle rzecz biorąc: renowacja kamienic i przestrzeni publicznych – wprost przełoży się na podniesienie jakości życia mieszkańców regionu oraz pozwoli udostępnić nowe miejsca na działalność gospodarczą. Odbiorcami wsparcia będą wspólnoty mieszkaniowe, spółdzielnie, prywatni właściciele kamienic, gminy, przedsiębiorcy. Przewidziane środki na ten cel będą pochodziły z inicjatywy JESSICA.

KOORDYNATOR - Samorząd Województwa

REALIZATOR - do ustalenia

PROJEKT 4: Akademia Rewitalizacji

Wsparcie doradcze (materialne i finansowe) samorządów lokalnych w procesie rewitalizacji obszarów zdegradowanych. Uczestnictwo na zasadzie zadeklarowanego piśmiennie przystąpienia. Realizowane w formie dwóch rodzajów spotkań :

- o określonej wcześniej tematyce, prezentujące dobre praktyki, moderowane przez eksperta,
- o problemach prezentowanych przez samorządy, w formie wymiany doświadczeń przy ich rozwiązywaniu.

Spotkania będą miały charakter edukacyjno-doradczy.

Liczba „sesji” i ich cykliczność i tematyka zostaną odpowiednio wcześniej zaprogramowane, a informacje o nich rozesłane imiennie do wszystkich miast (gmin) z nakierowaniem na osoby faktycznie zajmujące się rewitalizacją. Po każdej sesji ukazuje się wydawnictwo dystrybuowane do uczestników.

KOORDYNATOR - Samorząd Województwa

REALIZATOR - do ustalenia

PROJEKT 5:

PROJEKT 6:

PROJEKT 7:

III.3. OBSZAR TEMATYCZNY: INFRASTRUKTURA TRANSPORTOWA, ZIELONA I NOWA ENERGETYKA

Kierunek działania: **Rozwój systemu transportowego**

W ramach kierunku wsparta zostanie systemowa rozbudowa infrastruktury transportowej obejmująca sieć dróg o charakterze krajowym, regionalnym i lokalnym, sieci transportu szynowego, tj. kolejowego i tramwajowego oraz infrastruktury lotniczej. Dla poprawy jakości i szybkości przemieszczania się mieszkańców w regionie niezbędne będzie przeprowadzenie zmian, poprawa jakości i dostępności oraz promocja publicznego transportu pasażerskiego i jego integracja poprzez rozbudowę sieci centrów przesiadkowych. Działania obejmą również swym zakresem projektowanie oraz budowę i przebudowę istniejących odcinków dróg rowerowych, oznakowanie i promocję transportu rowerowego. Ponadto dla poprawy jakości połączeń transportowych niezbędne będzie zaprojektowanie i budowa infrastruktury technicznej i organizacyjnej oraz zakup i wdrożenie rozwiązań technologicznych w zakresie inteligentnych systemów zarządzania ruchem.

Kierunek działania: **Rozwój nowej energetyki opartej na OZE**

W ramach kierunku przewiduje się aktualizację Programu ochrony powietrza, wspieranie wprowadzenia zmian prawnych ułatwiających realizację działań w zakresie po-

prawy jakości powietrza, współpracę z ośrodkami naukowymi i badawczymi, koordynację programów i planów strategicznych na poziomie województwa w kontekście ochrony powietrza oraz rozwój narzędzi zintegrowanego zarządzania jakością powietrza w regionie. Istotnym komponentem Programu stanie się kompleksowa realizacja działań w zakresie wykorzystania OZE. Wspierane będą przedsięwzięcia polegające na zastępowaniu lokalnych źródeł ciepła bardziej efektywnymi. Zakłada się również wsparcie finansowe i doradcze dla podmiotów rozwijających własne instalacje energetyczne i budujących swoje systemy energetyczne oparte na OZE.

Kierunek działania: **Rozbudowa infrastruktury zielonej**

Działania na rzecz ochrony i zachowania dziedzictwa przyrodniczego służyć będą realizacji zasady zrównoważonego rozwoju regionu. Działania obejmować powinny realizację projektów ukierunkowanych na ochronę komponentów przyrody żywej i nieożywionej. Jednym z istotnych obszarów aktywności powinno być przywrócenie i odtworzenie wartości przyrodniczych w zdegradowanych ciekach zlewni rzek w ramach lokalnych partnerstw i współpracy inwestycyjnej, w tym m.in. ustanowienie sieci lokalnej współpracy działających na rzecz przywrócenia walorów przyrodniczych rzek (rozwój współpracy między nauką, organizacjami pozarządowymi, przemysłem i administracją lokalną); działania na rzecz przywracania walorów przyrodniczych rzek, przeciwdziałanie degradacji ekosystemów wodnych i od wody zależnych. Wdrożenie dobrych praktyk zrównoważonego zagospodarowania wody deszczowej na terenie województwa śląskiego i kształtowania systemu przyrodniczego miast województwa m.in. poprzez wsparcie działań regionalnych obejmujących rozwiązania techniczne, które mają na celu zatrzymanie wody deszczowej w miejscu wystąpienia opadu lub jego bliskiej okolicy; działania regionalne inwestycyjne obejmujące m.in. retencjonowanie wody opadowej, ustabilizowanie przepływu wody w krajobrazie, pasy roślinności buforowej, promowanie roślinności rodzimej, systemy infiltracyjne i powierzchnie biologicznie czynne (powierzchnie przepuszczalne), wprowadzenie zasad zrównoważonego rozwoju oraz dobrych praktyk gospodarowania i zarządzania wodami.

PROJEKTY INICJALNE:

PROJEKT 1: Organizacja szybkiej kolei regionalnej

Projekt obejmuje projektowanie i organizację systemu kolejowych przewozów pasażerskich oraz ich integrację z lokalnymi systemami transportu publicznego, zakup taboru oraz wprowadzenie zaawansowanych rozwiązań technologicznych w zakresie poprawy bezpieczeństwa i zarządzania transportem publicznym. Między innymi w ramach projektu planowane jest szybkie połączenie Metropolii Górnośląskiej z Bielskiem-Białą, Częstochową i Rybnikiem.

KOORDYNATOR/REALIZATOR – Samorząd Województwa we współpracy z Kolejami Śląskimi i spółkami Grupy PKP oraz samorządami lokalnymi

PROJEKT 2: Sieć małych lotnisk

Projekt ma na celu wsparcie przez Samorząd Województwa działań prowadzonych na szczeblu lokalnym związanych z modernizacją i rozbudową obiektów lotniskowych. W wyniku realizacji powyższych inwestycji w regionie powinna powstać spójna sieć lotnisk lokalnych pokrywająca obszar całego województwa, co spowoduje znacznie większą dostępność transportu lotniczego. Sieć lotnisk lokalnych obejmująca w szczególności następujące obiekty: Katowice – Muchowiec, Częstochowa – Rudniki, Bielsko-Biała - Aleksandrowice, Rybnik – Gotartowice, Gliwice – Trynek, Żar – Międzybrodzie Żywieckie oraz Kaniów – Bielski Park Lotniczy powinna zostać zmodernizowana wraz z infrastrukturą wspomagającą i dostosowaną do obsługi biznesowego, sportowego, rekreacyjnego, prywatnego.

KOORDYNATOR/REALIZATOR – Samorząd Województwa wraz z samorządami lokalnymi/przedsiębiorstwami/IOB.

PROJEKT 3: Budowa spójnej sieci tras rowerowych o zasięgu ponadlokalnym wg jednolitych standardów

Działania obejmują projektowanie oraz budowę i przebudowę istniejących odcinków dróg rowerowych, oznakowanie i promocję transportu rowerowego.

KOORDYNATOR/REALIZATOR – Samorząd Województwa wraz z samorządami lokalnymi

PROJEKT 4: Stworzenie Regionalnego Centrum Sterowania Ruchem

Działania obejmują projektowanie i budowę infrastruktury technicznej i organizacyjnej oraz zakup i wdrożenie rozwiązań technologicznych. System powinien być realizowany na obszarze funkcjonalnym Metropolii Górnośląskiej oraz na obszarach funkcjonalnych Aglomeracji Bielskiej, Częstochowskiej i Rybnickiej.

KOORDYNATOR/REALIZATOR – Samorząd Województwa wraz z samorządami lokalnymi

PROJEKT 5: Fundusz Ekologiczny

Odbiorcami wsparcia będą przedsiębiorcy, instytucje i organizacje pozarządowe oraz administracja publiczna, natomiast dla osób fizycznych i wspólnot mieszkaniowych będzie uruchomiona linia kredytowa. Wspierane będą zadania związane ze zmianą lokalnych źródeł ciepła na źródła o wysokiej efektywności ekologicznej i ekonomicznej, np. kotły niskoemisyjne, a także termoizolacja (ocieplanie) budynków.

KOORDYNATOR/REALIZATOR – WFOŚiGW we współpracy z Samorządem Województwa i samorządami lokalnymi

PROJEKT 6: Rozwój systemu magazynowania energii

Spodziewany szybki rozwój nowej generacji silników elektrycznych i hybrydowych w transporcie wymaga nowej infrastruktury energetycznej. Częścią tej infrastruktury są pojemniki energii, które umożliwiają nowe rozwiązania technologiczne magazynowania energii. Stopniowe budowanie regionalnego systemu infrastruktury magazynu-

nowania energii stanowi podstawę rozwoju nowej gospodarki województwa śląskiego, przesądzi o zwiększonej atrakcyjności naszego obszaru. Nowoczesne pojemniki energii stają się również istotnym czynnikiem poprawy jakości systemu energetycznego na obszarach wiejskich i peryferyjnych regionu, gdzie może łatwo dochodzić do przerwania dostaw energii z powodu zawodności linii przesyłowych.

PROJEKT 7: Projekt uporządkowania zlewni Kłodnicy oraz zlewni Białej Przemszy

Przywrócenie i odtworzenie wartości przyrodniczych w zdegradowanych ciekach zlewni rzeki Kłodnicy / Białej Przemszy w ramach lokalnego partnerstwa i współpracy inwestycyjnej:

- 1) ustanowienie sieci lokalnej współpracy działających na rzecz przywrócenia walorów przyrodniczych rzek (rozwój współpracy między nauką, organizacjami pozarządowymi, przemysłem i administracją lokalną);
- 2) działania na rzecz przywracania walorów przyrodniczych rzeki Kłodnicy, w tym rozwój formalnych możliwości działania organizacji pozarządowych i uczestnictwa społecznego w kształtowaniu i wykorzystaniu rekreacyjnego terenów nadrzecznych;
- 3) przeciwdziałanie degradacji ekosystemów wodnych i od wody zależnych;
- 4) opracowanie interaktywnej mapy zlewni w celu gromadzenia, analizy i udostępniania społeczeństwu aktualnej informacji o jakości wód i terenów nadbrzeżnych oraz prowadzenia gospodarki rybackiej;

KOORDYNATOR/REALIZATOR – Uniwersytet Śląski + partnerzy

PROJEKT 8: Błękitno-zielone miasta

Wdrożenie dobrych praktyk zrównoważonego zagospodarowania wody deszczowej na terenie miast województwa śląskiego i kształtowania systemu przyrodniczego miast województwa poprzez:

- 1) wsparcie działań regionalnych obejmujących rozwiązania techniczne, które mają na celu zatrzymanie wody deszczowej w miejscu wystąpienia opadu lub jego bliższej okolicy;
- 2) działania planistyczne wspierające kształtowanie systemu przyrodniczego miast rozumianego jako zielona i błękitna infrastruktura;
- 3) działania regionalne inwestycyjne obejmujące m.in. retencjonowanie wody opadowej, ustabilizowanie przepływu wody w krajobrazie, pasy roślinności buforowej, promowanie roślinności rodzimej, systemy infiltracyjne i powierzchnie biologicznie czynne (powierzchnie przepuszczalne);
- 4) wprowadzenie opartego na wiedzy, wieloaspektowego, uwzględniającego aspekty ekologiczne i ekonomiczne zarządzania gospodarką wodną;
- 5) wprowadzenie zasad zrównoważonego rozwoju oraz dobrych praktyk gospodarowania wodami;
- 6) przeprowadzenie analiz zagospodarowania przestrzennego terenów wokół akwenu w zakresie delimitacji i analizy funkcjonalnej zagospodarowania przestrzennego – wykorzystanie tych analiz w zagospodarowaniu przestrzennym obszarów.

KOORDYNATOR/REALIZATOR – Uniwersytet Śląski + partnerzy

PROJEKT 9:

PROJEKT 10:

PROJEKT 11:

III.4. OBSZAR TEMATYCZNY: KOMPETENCJE ZAWODOWE, AKTYWNOŚĆ OBYWATEL-SKA I INNOWACJE SPOŁECZNE

***Kierunek działania:* Wsparcie edukacji, rozwoju kwalifikacji i kompetencji niezbędnych w nowej gospodarce**

W ramach kierunku będą realizowane działania na rzecz poprawy jakości edukacji w szkołach podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, mające na celu podniesienie wyników uczniów oraz poprawę pozycji śląskich szkół i placówek edukacyjnych w rankingach krajowych. Podejmowane będą działania służące m.in. rozwojowi szkolnictwa zawodowego w województwie śląskim, dającego możliwość płynnego i szybkiego dostosowania oferty szkolnictwa zawodowego do potrzeb rynku pracy oraz określenia pakietu działań prowadzących do unowocześnienia realizacji procesu kształcenia zawodowego w szkołach. Działania realizowane powinny być w powiązaniu z restrukturyzacją nauczania zawodowego, praktycznego i ponadpodstawowego. Wyzwaniem będzie stworzenie systemu wsparcia finansowego najzdolniejszych uczniów, studentów i młodych naukowców oraz stworzenie systemu odkrywania, rozwijania i promowania talentów. Ponadto istotnym działaniem będzie prognozowanie i kreowanie atrakcyjnego rynku pracy. Ważnym jest identyfikacja trendów w zakresie profili kształcenia w odniesieniu do potrzeb regionalnego rynku pracy, potrzeb pracodawcy, trendów rozwojowych w ujęciu regionalnym. Realizacja projektów z zakresu kreatywności dla uczniów i nauczycieli pozwoli kształtować właściwe postawy, spowoduje wykorzystanie rozwiniętych umiejętności w pracy zawodowej z korzyścią dla regionalnego rynku pracy oraz wzrost liczby studentów kierunków technicznych. Jednocześnie ciągłe doskonalenie kompetencji osób dorosłych, nastawionych na podniesienie kwalifikacji pozwoli na budowę nowej gospodarki.

***Kierunek działania:* Wsparcie i promocja zdrowego stylu życia**

Działania w ramach kierunku mają na celu wsparcie tworzenia i realizacji programów profilaktyki zdrowotnej przez Samorząd Województwa z udziałem sektora organizacji pozarządowych. W ramach realizacji kierunku przewiduje się zarówno identyfikację istotnych problemów zdrowotnych w regionie, jak i dedykowanie im działań w zakresie profilaktyki zdrowotnej pierwszego, drugiego i trzeciego stopnia. W ramach kierunku realizowane będą działania zmierzające do podniesienia jakości życia osób starszych poprzez zwiększenie podaży i dostępności usług zdrowotnych

i opiekuńczych oraz tworzenie i popularyzację działań umożliwiających aktywne starzenie się (np. w zakresie kultury czy edukacji). Ponadto wspierane będą inicjatywy nakierowane na rozwój usług czasu wolnego i infrastruktury rekreacyjnej. Przyczyni się to do poszerzania i podnoszenia jakości oferty spędzania czasu wolnego skierowanej do mieszkańców regionu.

Kierunek działania: **Integracja działań wzmacniających bezpieczeństwo publiczne**
Działania w ramach kierunku będą skoncentrowane na poprawie bezpieczeństwa w ruchu drogowym na terenie województwa, wsparciu systemu ratowniczo-gaśniczego, na rozwoju Regionalnego Systemu Oceny Ryzyka oraz Zarządzania Klęskami Żywiłowymi (RSOR) oraz podnoszeniu jakości kształcenia służb odpowiedzialnych za zapewnienia bezpieczeństwa w regionie.

PROJEKTY INICJALNE:

PROJEKT 1: Kształcenie dualne w szkołach zawodowych

Projekt ma być ukierunkowany na wsparcie uczniów ponadgimnazjalnych (zasadniczych szkół zawodowych i techników oraz podnoszenie kompetencji nauczycieli i doradców zawodowych) kształcących w kierunkach związanych z prognozowanymi potrzebami rynku pracy. W działaniach realizowanych w projekcie należy skupić się na sprawnym dostosowaniu wiedzy, kompetencji i umiejętności ucznia i absolwenta do potrzeb rynku pracy oraz potrzeb konkretnego pracodawcy, jak również nie zamykać drogi do dalszego rozwoju lub przekwalifikowania. Wyposażenie uczniów w umiejętność planowania własnej ścieżki rozwoju, w szczególności edukacji oraz kariery zawodowej. Działania obejmą zarówno wsparcie prowadzenia zajęć teoretycznych w szkołach (nauka zawodu), jak i praktyczną naukę zawodu w realnych warunkach pracy.
KOORDYNATOR/REALIZATOR - Samorząd Województwa w partnerstwie z organami prowadzącymi szkoły zawodowe, przedsiębiorcami

PROJEKT 2: Stworzenie Funduszu Stypendialnego Marszałka Województwa Śląskiego dla najlepszych i najzdolniejszych uczniów, studentów i doktorantów.

Realizacja projektu ma na celu zatrzymanie najlepszych w województwie śląskim, lepsze ich zakorzenienie w tkance regionu; ściąganie najlepszych kandydatów. Jeżeli chcemy prowadzić gospodarkę opartą na wiedzy, gospodarkę konkurencyjną, musimy postawić na młodzież, na dopływ ludzi kreatywnych, z wiedzą i talentami. Projekt obejmować będzie wsparcie stypendialne dla najzdolniejszych uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych, ponadgimnazjalnych oraz studentów i doktorantów za osiągnięcia w nauce.

REALIZATOR: Samorząd Województwa w partnerstwie z organami prowadzącymi szkoły i uczelniami

PROJEKT 3: Wdrożenie wyników foresightu regionalnego rynku pracy na profile kształcenia na różnych poziomach edukacji

Istotą przedsięwzięcia jest realizacja działań mających na celu rozszerzenie istniejącego Obserwatorium Rynku Pracy o wzmocniony komponent przewidywania i kreowania przyszłości rynku pracy. Działanie realizowane jest w powiązaniu z restrukturyzacją nauczania zawodowego, praktycznego i ponadpodstawowego. Oczekiwane jest zaangażowanie środowisk małych i średnich przedsiębiorców w aktualizację programów kształcenia. Spójność postępowania wzmacnia realizacja projektów pilotażowych związanych z ramami programowymi, schematami praktyk zawodowych oraz infrastrukturą kształcenia. Celem projektu jest wskazanie trendów w zakresie profili kształcenia w odniesieniu do potrzeb regionalnego rynku pracy, potrzeb pracodawcy, trendów rozwojowych w ujęciu regionalnym.

REALIZATOR: Samorząd Województwa/Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach w partnerstwie z organami prowadzącymi szkoły, samorządami gospodarczymi i organizacjami pracodawców

PROJEKT 4: Realizacja działań w ramach polityki senioralnej

Dla dobrej jakości życia seniorów potrzebne jest zwiększenie podaży i dostępności usług zdrowotnych i opiekuńczych oraz tworzenie i popularyzacja działań umożliwiających aktywne starzenie się (np. w zakresie kultury czy edukacji). Jego ważnym elementem jest Śląska Karta Seniora, czyli projekt mający zapewnić osobom starszym wsparcie przez zaoferowanie specjalnych usług, ulg i uprawnień oferowanych przez instytucje kultury, rekreacji lub edukacji na poziomie województwa. Projekt może zostać rozbudowany o udział partnerów z sektora prywatnego, np. firmy z branży medycznej, telekomunikacyjnej czy banki. Drugim elementem programu senioralnego jest powołanie Śląskiej Rady ds. Seniorów. Ma pełnić rolę organu opiniotawczo-doradczego przy Marszałku, a jej zadaniem będzie tworzenie i wzmacnianie rozwoju polityki senioralnej na szczeblu regionu, ale też integrowanie środowisk osób starszych, tworzenie płaszczyzny wymiany dobrych praktyk, informowanie i budowanie przestrzeni społecznej im przyjaznej i włączenie zagadnienia starzenia się do regionalnych dokumentów strategicznych. Elementem informacji i promocji jest specjalnie przygotowana dla seniorów strona internetowa, która zawiera wszystkie niezbędne informacje dotyczące Śląskiej Karty Seniora i Rady ds. Seniorów. W założeniu strona seniorzy.slaskie.pl ma być miejscem wymiany informacji między seniorami. Znajdzie się na niej też lista instytucji i partnerów oferujących ulgi. Istotną część działań określonych w Projekcie będzie finansowana ze środków budżetu Samorządu Województwa.

REALIZATOR - Samorząd Województwa/ samorzady lokalne, NGOs

PROJEKT 5: Program modernizacji Parku Śląskiego

Program realizowany będzie poprzez przeprowadzenie działań w sferze przestrzennej, finansowej, organizacyjnej oraz poprzez wdrożenie projektów rozwojowych zarówno o charakterze komercyjnym, jak i publicznym, tak aby Park Śląski stał się przestrzenią rekreacji, wypoczynku i kultury oraz wizytówką Aglomeracji Górnośląskiej.

Zarysowane wyżej tendencje zachodzące w otoczeniu Parku wskazują na konieczność jego modernizacji, a także potrzebę stałego rozbudowywania jego oferty, z jednocześnie prowadzoną strategią marketingową. Szansą na pozyskanie nowych klientów jest również wzrost liczby turystów przyjeżdżających do miast Aglomeracji Górnośląskiej oraz odwiedzających tereny rekreacyjne Beskidów i Jury, co wynika z rozwoju nowych form turystyki, np. turystyka biznesowa, miejska i kulturowa. Na terenie Parku zlokalizowane są obiekty: Stadion Śląski, Planetarium i Obserwatorium Astronomiczne, Górnośląski Park Etnograficzny (Skansen) oraz ZOO. Park jest stosunkowo dobrze wyposażony w urządzenia rekreacyjne, lecz są one już wyeksploatowane i nadają się do remontu.

REALIZATOR - Samorząd Województwa wraz z samorządami lokalnymi, Zarządem WPKiW SA oraz innymi jednostkami działającymi na terenie Parku, mieszkańcami województwa i organizacjami społecznymi, sektorem prywatnym

PROJEKT 7: Priorytet bezpieczeństwo - poprawa bezpieczeństwa w województwie śląskim

Projekt składa się z czterech komponentów: podniesienie bezpieczeństwa w ruchu drogowym na terenie województwa śląskiego (Śląskie służby szybko docierają na miejsce zdarzenia), wsparcie systemu ratowniczo-gaśniczego w województwie śląskim (Bezpieczny Śląsk), Regionalny System Oceny Ryzyka oraz Zarządzania Klęskami Żywiłowymi (RSOR), Budowa Poligonowej Hali Ćwiczeń w Centralnej Szkole Państwowej Straży Pożarnej w Częstochowie.

KOORDYNATOR/REALIZATOR - Komenda Wojewódzka Policji w Katowicach, Wojewódzki Inspektorat Transportu Drogowego w Katowicach, Komenda Wojewódzkiej Straży Pożarnej w Katowicach, Miasto Częstochowa oraz Powiaty Subregionu Północnego, Centralna Szkoła Państwowej Straży Pożarnej w Częstochowie

PROJEKT 8:

PROJEKT 9:

III.5. METROPOLIZACJA AGLOMERACJI GÓRNOŚLĄSKIEJ W POWIĄZANIU Z POZOSTAŁYMI AGLOMERACJAMI WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

Kierunek działania: **Tworzenie i rozwój metropolitalnych stref kultury, nauki i biznesu**

Wykreowanie nowoczesnego, konkurencyjnego regionu w znacznej mierze jest zależne od siły i dynamiki procesów metropolizacji i rozwoju obszarów aglomeracji miejskich w województwie. Wsparcie tych procesów wymagać będzie rozwoju infrastruktury naukowej wraz ze stworzeniem w przestrzeniach miast, dzielnic i obszarów kreatywnych, w których koncentrować się będą instytucje związane ze szkolnictwem wyższym, nauką i kulturą.

Dostępne strefy kultury obejmujące infrastrukturę materialną i technologiczną oraz wnętrze i otoczenie obiektów kultury powinny stanowić centralne miejsce w przestrzeni aglomeracyjnej. Pozwoli to nie tylko na tworzenie, ale przede wszystkim na udostępnianie i odbiór dzieł, produktów i wydarzeń kulturalnych. Ważnym elementem rozwoju metropolitalnego będzie tworzenie stref aktywności gospodarczej oraz centrów logistycznych. Obszary te powinny stać się atrakcyjną przestrzenią przyciągającą inwestorów działających w sferze usług transportowych, cargo, logistycznych oraz w produkcji, głównie opartej na nowoczesnych i innowacyjnych produktach.

Kierunek działania: **Rozwój systemu transportu metropolitalnego**

Gęsta sieć osadnicza województwa oraz dynamiczne procesy gospodarcze wymagają podjęcia koordynacji i wsparcia działań w zakresie rozwoju infrastruktury technicznej, w tym transportowej podnoszącej konkurencyjność obszarów aglomeracji miejskich, a co za tym idzie całego regionu. Należy zatem dążyć do udroźnienia sieci transportowej wewnątrzaglomeracyjnej oraz poprawy jakości i konkurencyjności transportu publicznego. Konieczny będzie dalszy rozwój międzynarodowego portu lotniczego oraz połączeń drogowych o charakterze międzynarodowym, włączających region w sieć powiązań europejskich korytarzy transportowych. Ważnym elementem infrastruktury wymagającym wsparcia jest również transport kolejowy, szczególnie związany z poprawą dostępności MPL „Katowice” w Pyrzowicach, powiązaniem międzyregionalnymi i międzynarodowymi.

Kierunek działania: **Wspieranie rozwoju usług metropolitalnych**

Agglomeracje jako skupiska, gdzie zogniskowane są miejsca aktywności życiowej, aktywności zawodowej i biznesowej oraz miejsca spędzania czasu wolnego i uczestnictwa w kulturze powinny zmierzać w kierunku zapewnienia kompleksowych usług gwarantujących wysoką jakość życia mieszkańców.

Wsparcie w ramach kierunku będzie związane zatem z rozwojem centrów świadczenia specjalistycznych usług medycznych o wysokim stopniu konkurencyjności, stanowiących wyspecjalizowaną ofertę regionu, opartą o silne ośrodki usług medycznych i związany z nim sektor technologii medycznych, współpracujący z działającymi tu placówkami naukowymi i naukowobadawczymi.

Istotnym wymiarem metropolizacji będzie również wzmocnienie wizerunku regionu jako miejsca organizacji dużych imprez i wydarzeń o znaczeniu krajowym i europejskim, w tym targów, kongresów i wydarzeń kulturalnych.

Specyficznym obszarem metropolitalnych usług publicznych, ze względu na stopień urbanizacji oraz organizację przestrzenną regionu, jest stworzenie efektywnego i bezpiecznego systemu zaopatrzenia w wodę.

PROJEKTY INICJALNE:

PROJEKT 1: Utworzenie Centrum Przemysłów Kreatywnych i Innowacji

Istotą przedsięwzięcia jest horyzontalne wsparcie działań innowacyjnych w regionie poprzez wyposażenie podmiotów sektora prywatnego i publicznego w kompetencje związane z projektowaniem (szeroko rozumianym designem), co ma na celu podniesienie jakości usług publicznych i prywatnych, a także wprowadzenia lepszych i bardziej innowacyjnych produktów. Projekt zakłada adaptację przestrzeni postindustrialnej na terenie Muzeum Śląskiego na przestrzeń niezbędną do prowadzenia działań w zakresie projektowania produktów i usług w przedsiębiorstwach, tzw. Design Lab (w skład którego wchodzić będzie centrum projektowania cyfrowego 3D, prototypownia, drukarnia cyfrowa i przestrzeń do kreowania usług). Przestrzeń ta stanie się polem eksperymentów projektantów, naukowców, dając im narzędzia do testowania i wdrażania innowacji w regionie. Design wspiera rozwój sektora kreatywnego, który jest istotny z punktu widzenia konkurencyjności regionu. W ramach projektu przewidziane zostały działania integrujące instytucje naukowe, biznesowe wokół projektów biznesowych opartych na innowacjach. Natomiast uczestnictwo przedstawicieli sektora publicznego w kreowaniu wysokiej jakości usług publicznych z wykorzystaniem metody design thinking pozwoli na wyspecjalizowanie się tej jednostki jako lidera działań tego typu w Polsce. Projekt jest uzupełniany dotychczasowymi działaniami w zakresie designu prowadzonymi przez Zamek Cieszyn.

REALIZATOR - Samorząd Województwa we współpracy z Zamkiem Cieszyn, uczelniami, instytucjami otoczenia biznesu

PROJEKT 2: Dzielnice Akademickie

Wzmocnienie funkcji akademickiej poprzez integrację różnych funkcji (mieszkalnych, usługowych, biznesowych i kulturalnych) w dzielnicach akademickich przełoży się na wzmocnienie potencjału edukacyjnego województwa śląskiego, zwiększenie liczby studentów, przeciwdziałanie zjawisku wyludniania się miast, a także na intensyfikację życia studenckiego i kulturalnego studentów i mieszkańców, co zwiększy atrakcyjność i konkurencyjność uczelni śląskich.

KOORDYNATOR/REALIZATOR - uczelnie i instytuty badawcze z terenu województwa śląskiego/jednostki samorządu terytorialnego

PROJEKT 3: Śląskie Centrum Nauki

Projekt przewiduje realizację działań od sfery projektowej po stworzenie obiektów edukacyjnych o charakterze otwartym, umożliwiającym upowszechnienie wśród mieszkańców wiedzy w dziedzinie nauk technicznych i przyrodniczych. Centrum ma stać się największym i wiodącym w regionie i jednym z większych w kraju interaktywnym centrum edukacji naukowej.

KOORDYNATOR/REALIZATOR – Samorząd Województwa, uczelnie z terenu województwa śląskiego oraz jednostki samorządu terytorialnego

PROJEKT 4: Akademia Śląska

W ramach Związku Uczelni Śląskich łatwiejsze będą działania badawczo-rozwojowe: tworzenie konsorcjów, wspólnych centrów badawczych i laboratoriów. Dzięki skoordynowaniu działań uczestników Związku i połączeniu ich potencjałów naukowych łatwiejsze będzie również pozyskiwanie grantów badawczych. Współpracujące szkoły wyższe poszerzą ofertę dla studentów, wymieniając się informacjami o kadrze naukowej i bazie dydaktycznej oraz prowadząc wspólne kursy i szkolenia.

KOORDYNATOR – Samorząd Województwa

REALIZATOR – uczelnie i instytuty badawcze z terenu województwa śląskiego, Związek Uczelni Śląskich

PROJEKT 5: Rozwój terenów inwestycyjnych w strefie okołolotniskowej Międzynarodowego Portu Lotniczego „Katowice”

W ramach projektu planuje się między innymi utworzenie stref aktywności gospodarczej i Podstrefy KSSE w sąsiedztwie portu lotniczego oraz rozwój portu lotniczego w zakresie projektu Cargo City na lotnisku.

KOORDYNATOR/REALIZATOR - Samorząd Województwa

REALIZATOR – KSSE /samorządy lokalne/GTL

PROJEKT 6: Metropolitalny transport drogowy i transport publiczny

W ramach projektu przewidziano następujące działania: Budowa obwodnicy autostradowej Metropolii Górnośląskiej (A4”) oraz przedsięwzięcia wynikające z mandatu:

Budowa Drogowej Trasy Średnicowej (Katowice – Dąbrowa Górnicza/Jaworzno)

Budowa drogi łączącej S1 w Sosnowcu z Euroterminalem i DK 94 w Sławkowie,

Budowa połączenia autostrady A1 i A4 – etap 1, zmiana przebiegu drogi krajowej nr 79 na terenie miast Katowice, Chorzów, Bytom od węzła z ul. Katowicką do Alej Jana Pawła II,

Budowa drogi ekspresowej S11,

Budowa autostrady A1 Tuszyn-Pyrzowice,

Budowa drogi ekspresowej S1 Pyrzowice – Bielsko-Biała,

REALIZATOR - Samorządy lokalne, GDDKiA

PROJEKT 7: Metropolitalny Transport Szynowy:

W ramach projektu przewidziano następujące działania: Bezpośrednie połączenie kolejowe KatowiceCentrum – Lotnisko Pyrzowice, Budowa kolei dużych prędkości (Korytarz

Warszawa – Katowice – Ostrawa), Rozbudowa CMK poprawiającej prędkość połączenia między Katowicami a Krakowem oraz przedsięwzięcia wynikające z mandatu: Rewitalizacja i odbudowa częściowo nieczynnej linii kolejowej nr 182 (Tarnowskie Góry – Zawiercie).
REALIZATOR - PKP PLK

PROJEKT 8: Rozbudowa Międzynarodowego Portu Lotniczego „Katowice” w Pyrzowicach

Projekt zakłada realizację przedsięwzięć inwestycyjnych z zakresu zwiększenia przepustowości, strefy operacyjnej, strefy terminalowej oraz zaplecza technicznego. Ponadto realizacja projektu przyczyni się do poprawy bezpieczeństwa transportu lotniczego w MLP Katowice.

REALIZATOR - Górnośląskie Towarzystwo Lotnicze SA

PROJEKT 9: Regionalne centra logistyczne (Pyrzowice, Gliwice, Sławków...)

PROJEKT 10: Wspieranie centrów wysokospecjalistycznych i specjalistycznych usług medycznych i ochrony zdrowia

Projekt będzie polegał na podniesieniu jakości świadczonych usług w placówkach ochrony zdrowia zarządzanych między innymi przez Samorząd Województwa. Działania obejmować będą w głównej mierze unowocześnienie aparatury medycznej (systemów informatycznych obsługi pacjentów, nowych technologii leczenia, w tym telemedycznych).

KOORDYNATOR - Samorząd Województwa

REALIZATOR - Organy założycielskie

PROJEKT 11: Regionalny System Zaopatrzenia w wodę.

Projekt będzie polegał na koordynacji działań samorządów lokalnych w zakresie rozbudowy i unowocześnienia systemu zbiorowego zaopatrzenia w wodę.

KOORDYNATOR: Samorząd Województwa

REALIZATOR: GPW, samorzady lokalne

PROJEKT 12: Rozwój przemysłu spotkań i wydarzeń.

W ramach projektu przewidziano wsparcie przemysłu eventów, turystyki biznesowej, poprzez wsparcie organizacyjne i finansowe wydarzeń tworzących wybrane specjalizacje (np. EKG, 4 DesignDays, Health Challenges Congres, Kongres MŚP) oraz koordynację kalendarzy wydarzeń, wspólną promocję oferty spotkań i wydarzeń, sprzedaż i organizację wspólnych projektów MCK, NOSPR, Muzeum Śląskiego, Stadionu Śląskiego, Uniwersytetu Śląskiego Wydziału Artystycznego w Cieszynie oraz Akademii Sztuk Pięknych i uczelni wyższych z województwa śląskiego oraz innych instytucji.

KOORDYNATOR: Samorząd Województwa,

REALIZATOR: samorząd gospodarczy, przedsiębiorstwa, instytucje kultury, uczelnie

PROJEKT 13:

PROJEKT 14:

IV. ZARZĄDZANIE PROCESAMI ROZWOJU WEWNĘTRZNEGO WOJEWÓDZTWA

Kontynuacja prac nad Programem „Kierunek Śląskie 3.0” wymaga w szczególności ustalenia:

- kart projektów regionalnych
- ramowej tabeli finansowej w przekroju wyróżnionych obszarów tematycznych
- struktury organizacyjnej i zadaniowej zarządzania programem
- monitoringu, ewaluacji i komunikacji społecznej programu
- instrumentów wdrażania.

V. PROCES DIALOGU SPOŁECZNEGO W RAMACH INICJATYWY „KIERUNEK ŚLĄSKIE 3.0”

Na proces współtworzenia Programu składają się dwa etapy:

- Etap otwarcia dialogu, którego wynikiem jest opracowanie Inicjatywy strategicznej w postaci Programu „Kierunek Śląskie 3.0” wraz z projektami inicjalnymi Samorządu Województwa, środowisk gospodarczych, naukowych i biznesowych;
- Etap dialogu, w ramach którego prowadzona będzie dyskusja z mieszkańcami regionu w zakresie nowych perspektyw rozwojowych województwa, której wynikiem będzie włączenie nowych pomysłów, inicjatyw, przedsięwzięć i projektów w postaci projektów regionalnych do finalnej wersji Programu „Kierunek Śląskie 3.0”, zatwierdzonej przez Zarząd Województwa (karta propozycji projektu regionalnego stanowi załącznik nr1 do Programu).

ZAŁ.1 KARTA PROJEKTU REGIONALNEGO

1. WSKAZANIE OBSZARU TEMATYCZNEGO PROGRAMU

Wskazanie jednego z 5 obszarów tematycznych Programu „Kierunek Śląskie 3.0”

Obszar tematyczny 1.	Aktywność przedsiębiorcza i innowacje na rzecz nowej gospodarki.
Obszar tematyczny 2.	Rewitalizacja przestrzeni miejskich i obszarów poprzemysłowych.
Obszar tematyczny 3.	Infrastruktura transportowa, zielona i nowa energetyka.
Obszar tematyczny 4.	Kompetencje zawodowe, aktywność obywatelska i innowacje społeczne.
Obszar tematyczny 5.	Metropolizacja Aglomeracji Górnośląskiej w powiązaniu z pozostałymi aglomeracjami województwa śląskiego

2. NAZWA PROJEKTU

3. TYP I RANGA PROJEKTU

Krótkie uzasadnienie, że projekt jest rozwojowy i ma charakter regionalny.

4. PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ PROJEKTU: LIDER/PARTNERZY

Należy podać nazwę beneficjenta realizującego przedsięwzięcie (lider konsorcjum, jeżeli podmiotów jest więcej niż jeden). W zależności od przedsięwzięcia może to być: jednostka samorządowa lub rządowa, uczelnia wyższa, jednostka ochrony zdrowia, organizacja pozarządowa, samorząd gospodarczy, instytuty badawcze, instytucje otoczenia biznesu lub inne.

5. OPIS PROJEKTU W KONTEKŚCIE OBSZARU TEMATYCZNEGO I CELU SZCZEGÓŁOWEGO

W opisie projektu należy wskazać:

- W jakim zakresie i elementach składowych projekt realizuje cele szczegółowe
- Syntetyczną treść i zakres rzeczowy przedsięwzięcia oraz przewidywane rezultaty.

6. LOKALIZACJA I ZASIĘG TERYTORIALNY PROJEKTU

Należy podać zakres terytorialny realizacji przedsięwzięcia oraz rodzaj terytorium, np. całe województwo/wybrane miejsce/miejsca na terenie województwa, obszar miejski, wiejski, miejski/wiejski.

7. ORIENTACYJNY CAŁKOWITY KOSZT REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘCIA

Należy podać całkowitą wartość brutto (orientacyjną, jeśli nie jest znana konkretna kwota).

8. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PRZEDSIĘWZIĘCIA

Należy wskazać planowane źródła finansowania projektu i montaż środków z różnych źródeł finansowania.

9. HARMONOGRAM REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘCIA

Należy wskazać rok, w którym przewidywane/planowane jest rozpoczęcie realizacji przedsięwzięcia oraz zakładany rok zakończenia prac. Planowany rozkład w czasie (lata) wydatkowania środków.

10. STAN ZAAWANSOWANIA PRAC PRZYGOTOWAWCZYCH/REALIZACJI

Należy wskazać stan zaawansowania prac przygotowawczych, planowane do podjęcia działania oraz realizowane obecnie.

Należy opisać oczekiwane założenia mechanizmu wsparcia.

11. PRZEWIDYWANE EFEKTY DLA REGIONU

*- rezultaty
- produkty
dla całego obszaru tematycznego.*

12. PROJEKTY KOMPLEMENTARNE

Należy wskazać – jeśli zasadne - przedsięwzięcia komplementarne do danego przedsięwzięcia. Realizowane obecnie lub planowane do realizacji.